

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ REPUBLIC OF ARMENIA

Մայրաքաղաքը՝ ԵՐԵՎԱՆ
 The Capital – YEREVAN CITY

Մշտական բնակչության թվաքանակը , հազ.մարդ <i>2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	3262.6	The number of de jure population, ths. person <i>as of 1 January, 2011</i>
Բնակչության խտությունը մեկ կմ ² վրա, մարդ	110	The population density per km ² , person
Տարածքը, կմ ²	29743	Area, km ²

Երկիրը գտնվում է Ասիայի արևմտյան մասում, Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիս-արևելյան հատվածում՝ Կովկասի և Առաջավոր Ասիայի միջև
(Կուր և Արաքս գետերի միջին հոսանքների միջգետային տարածքը)

The country is situated in western part of Asia, occupies the north-eastern part of Armenian plateau – between Caucasus and Nearest Asia
(the inter-river territory between the middle flows of the rivers Kur and Araks)

Երկիրն ընկած է հս.լ 38°50 ¹ - 41°18 ¹ -ի և ալ.ե. 43°27 ¹ - 46° 37 ¹ - ի միջև		The country is located in the latitude of 38° 50 ¹ - 41° 18 ¹ N. and longitude of 43° 27 ¹ - 46° 37 ¹ E
Անտառային հողեր, %	12.4 ¹	Forest lands, %
Հատուկ պահպանվող տարածքներ, %	8.4 ¹	Special protected territories, %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր, %	70.6 ¹	Agricultural land comprises of the territory, %
Այլ հողեր, %	8.6 ¹	Other lands, %
Պետական սահման State border		
Հյուսիսում՝ Վրաստանի հետ, Արևելքում՝ Ադրբեջանի հետ, Արևմուտքում և հարավ- Արևմուտքում՝ Թուրքիայի հետ, Հարավում՝ Իրանի հետ		In the North with Georgia, In the East with Azerbaijan, In the West and South- West with Turkey, In the South with Iran
Առավելագույն ձգվածությունը, կմ The greatest extend, km		
հյուսիս-արևմուտքից	360	from North-West to South-
հարավ-արևելք՝		East comprises
արևմուտքից արևելք՝	200	from West to East
Ցամաքի ամենացածր կետը, մ Earth lowest point, m		
Դեբեդ գետի ստորին հոսանքի շրջանը	375	The underflow region of Debed river
Ամենաբարձր կետը, մ The highest elevation, m		
Արագած լեռան գագաթ	4090	Peak of Aragats mountain
Բարձր լեռնագագաթներ, մ The high mountaintops, m:		
Կապուտջուղ	3906	Kaputdjugh
Աժդահակ	3598	Azhdahak
Սպիտակասար	3555	Spitakasar
Վարդենիս	3522	Vardenis
Խոշոր գետերը, կմ The longest rivers, km		
Արաքս		The Araks
ՀՀ սահմաններում	158	in the Republic of Armenia
ընդհանուր երկարությունը	1072	the total length
Ախուրյան	186	The Akhuryan

¹ Ըստ ՀՀ կառավարությանն առնչվող անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից
 կազմված ՀՀ հողային հաշվեկշռի 2010թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ:
 According to RA land balance formed by the State Committee of Real Estate Cadastre under RA
 Government as of July 1, 2010.

Որոտան		The Vorotan
ՀՀ սահմաններում	111	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	178	<i>the total length</i>
Դեբեդ		The Debed
ՀՀ սահմաններում	154	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	176	<i>the total length</i>
Հրազդան	141	The Hrazdan
Աղստև		The Aghstev
ՀՀ սահմաններում	81	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	121	<i>the total length</i>
Լճեր		Lakes
Սևանա (առ 31.12.2010թ.)		Sevan (as of 31.12.2010)
մակերեսը, կմ ²	1270.8	surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	1899.90	the height above sea level, m
Արփի		Arpi
մակերեսը, կմ ²	22.0	surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	2021	the height above sea level, m
Սև		Sev
մակերեսը, կմ ²	2.0	surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	2666	the height above sea level, m
Ակնա		Akna
մակերեսը, կմ ²	0.80	surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	3032	the height above sea level, m
Միջին ջերմաստիճանը		The average temperature
հունվարին	-2.3° C	in January
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+4.5° C	deviation from norm 1961-1990
հունիսին	+16.3° C	in June
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+2.3° C	deviation from norm 1961-1990
Տեղումների քանակը, մմ	652.6	The number of precipitations, mm
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ (±)	60.6	deviation from norm 1961-1990, mm (±)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

THE STATE STRUCTURE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Հայաստանի Հանրապետությունն ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 1):

Հայաստանի Հանրապետության պետական անկախության հռչակագիրն ընդունվել է 1990թ. օգոստոսի 23-ին, իսկ անկախության հռչակման հանրաքվեն անց է կացվել 1991թ. սեպտեմբերի 21-ին: Նույն թվականի դեկտեմբերի 21-ին Հայաստանը դարձել է ԱՊՀ անդամ, 1992թ. մարտի 2-ին՝ ՄԱԿ-ի անդամ, 2001թ. հունվարի 25-ին Եվրախորհրդի անդամ, իսկ 2003թ. փետրվարի 5-ին՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ:

Հայաստանի Հանրապետությունում իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին: Հանրապետության Նախագահը Հայաստանի Հանրապետության անկախության, տարածքային ամբողջականության և անվտանգության երաշխավորն է: Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդիր իշխանությունն իրականացնում է Ազգային ժողովը:

Ժողովուրդն իր իշխանությունն իրականացնում է ազատ ընտրությունների, հանրաքվեների, ինչպես նաև Սահմանադրությամբ նախատեսված պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և պաշտոնատար անձանց միջոցով (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 2):

The Republic of Armenia is an independent, democratic, social and legal state (Article 1, Chapter 1, RA Constitution).

The declaration on state independence of the Republic of Armenia was adopted on 23 August 1990 and the referendum on independence declaration was held on 21 September 1991. On 21 December of the same year Armenia became a member of the CIS, on 2 March 1992 – a Member of the United Nations, on 25 January 2001 – a member of the Council of Europe and on 5 February 2003 – a member of the World Trade Organization.

In the Republic of Armenia the power belongs to the people. The president of the Republic is guarantor for the country independence, territorial integrity and security. In the Republic of Armenia the legislative power is implemented by the National Assembly.

The people implement its power through free elections, referendums, as well as through state and local self-government bodies and officials (Article 2, Chapter 1, RA Constitution).

Պետական իշխանությունն իրականացվում է Սահմանադրությանը և օրենքների համապատասխան՝ օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանությունների բաժանման և հավասարակշռման հիման վրա (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 5):

Պետական լեզուն հայերենն է, որը պատկանում է հնդեվրոպական լեզվախմբին, ազգային արժույթը՝ դրամն է, որը շրջանառության մեջ է դրվել 1993թ. նոյեմբերից:

The state power is implemented in compliance with the Constitution and laws based on the principle distinguishing the legislative, executive and judicial powers (Article 5, Chapter 1, RA Constitution):

The state language is Armenian, which belongs to the Indo-European language group, the national currency is dram, which has been circulated since November 1993.

ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԳՐԱՆՑՎԱԾ
 ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԻՆՔ

NON-COMMERCIAL LEGAL PERSONS REGISTERED IN THE
 MINISTRY OF JUSTICE OF RA

(2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of 1 January 2011)

Ոչ առևտրային իրավաբանական անձինք Non-commercial legal persons	Քանակը Number
Կուսակցություններ Parties	74
Հասարակական կազմակերպություններ Public organizations	3499
Կրոնական կազմակերպություններ Religious organizations	46
Իրավաբանական անձանց միություն Legal persons union	199
Հիմնադրամներ Funds	693
Գործատուների միություն Employers association	12
Արհեստակցական կազմակերպություններ Trade union organizations	799
Պետական / համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններ State/community non-commercial organizations	2745
Առևտրա-արդյունաբերական պալատներ Chambers of commerce and industry	12
Ջրօգտագործողների ընկերություններ Water consumers' companies	49
Նոտարական պալատ Notary	1
Ոչ առևտրային կոոպերատիվներ Commercial cooperatives	281
Լրատվության միջոցի հաշվառում (գրանցում) Mass media registration	1153

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՆՇՎՈՂ ՏՈՆԵՐԻ ԵՎ ՀԻՇՍԱԿԻ ՕՐԵՐԸ¹
HOLIDAYS AND REMEMBRANCE DAYS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA¹

1	Ծննդյան տոներ և Ամանոր Christmas and New Year	Դեկտեմբերի 31-ից հունվարի 2-ը December 31-January 2	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Նախաձննդյան տոներ Days before Christmas	Հունվարի 3,4,5 January 3,4,5	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Սուրբ Ծնունդ և Հայտնություն Christmas and Revelation	Հունվարի 6 January 6	Ոչ աշխատանքային Non-working days
2	Սուրբ Ծննդյան և Հայտնության տոնին հաջորդող՝ Մեռելոց հիշատակի օր Commemoration Day following the Christmas and Revelation	Հունվարի 7 January 7	Ոչ աշխատանքային Non-working days
3	Բանակի օր Army Day	Հունվարի 28 January 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
4	Մայրենի լեզվի օր Mother Tongue's Day	Փետրվարի 21 February 21	
5	Ադրբեջանական ԽՍՀ-ում կազմա- կերպված ջարդերի զոհերի հիշատա- կի և բռնագաղթված հայ բնակչության իրավունքների պաշտպանության օր Remembrance of Slaughter Victims in Azerbaijani SSR and Armenian's Rights Protection Day	Փետրվարի 28 February 28	
6	Կանանց տոն Women's Day	Մարտի 8 March 8	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
7	Մայրության և գեղեցկության տոն Motherhood, Beauty Holiday	Ապրիլի 7 April 7	
8	Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր Remembrance Genocide Victims' Day	Ապրիլի 24 April 24	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
9	Աշխատանքի օր Labour Day	Մայիսի 1 May 1	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
10	Երկրապահի օր Motherland Defender's Day	Մայիսի 8 May 8	

¹ Ըստ <<Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի մասին>> ՀՀ օրենքի (ընդունված է 2001թ. հուլիսի 24-ին):
 According to the RA Law "On holidays and remembrance days in the republic of Armenia"(adopted on 24 July 2001).

11	Հաղթանակի և խաղաղության տոն Victory and Peace Day	Մայիսի 9 May 9	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
12	Ընտանիքի օր Family day	Մայիսի 15 May 15	
13	Հանրապետության տոն Republic Holiday	Մայիսի 28 May 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
14	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր Children's Rights Protection Day	Հունիսի 1 June 1	
15	Բռնադատվածների հիշատակի օր Remembrance Day of Convicted	Հունիսի 14 June 14	
16	Սահմանադրության օր Constitution Day	Հուլիսի 5 July 5	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
17	Գիտելիքի և դպրության օր Knowledge, Letters and Literature Day	Սեպտեմբերի 1 September 1	
18	Անկախության տոն Independence Day	Սեպտեմբերի 21 September 21	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
19	Ուսուցչի օր Teacher's Day	Հոկտեմբերի 5 October 5	
20	Թարգմանչաց տոն Rendering Day	Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը On the second day of October	
21	Տեղական ինքնակառավարման օր Local Self-Government Day	Նոյեմբերի 10 November 10	
22	Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր Remembrance Earthquake Victims' Day	Դեկտեմբերի 7 December 7	
23	Սուրբ Վարդանանց տոն՝ բարի գործի և ազգային տուրքի օր St Vardanants Day: good deed and national homage Day	Սուրբ Զատիկից 8 շաբաթ առաջ՝ հինգշաբթի օրը On Thursday, 8 weeks before St. Easter	
24	Սուրբ Էջմիածնի տոն St Echmiadzin day	Սուրբ Զատիկից 64 օր հետո, կիրակի օրը On Sunday, 64 days after St Easter	

Ծանոթություն՝

Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են նշվել նաև ավանդական և եկեղեցական տոներ, իսկ կառավարության որոշմամբ՝ մասնագիտական և այլ տոներ ու հիշատակի օրեր:

Note:

Traditional and religious holidays can be celebrated in the Republic of Armenia as well, and according to the government decree-professional and other holidays and remembrance days.

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ
 ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ 2011ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION AS OF JANUARY 1, 2011

ՄԱՐԶԵՐ	10	MARZES
ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ	915	COMMUNITIES
քաղաքային	49	urban
այդ թվում՝ ք.Երևան ¹	1	including Yerevan city ¹
գյուղական	866	rural

¹ 12 վարչական շրջաններով:
With 12 administrative districts.

ՏԱՐԱԾՔԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ
TERRITORY AND POPULATION BY ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

Մարզերը և ք. Երևանը	Տարածքը, կմ ² Territory, km ²	Մշտական բնակչության թվաքանակը (2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ), 1 000 մարդ Number de jure population (as of January 1, 2011), 1 000 persons			Marzes and Yerevan city
		ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural	
Հայաստանի Հանրապետություն	29743	3262.6	2088.5	1174.1	Republic of Armenia
ք. Երևան	227	1121.9	1121.9	-	Yerevan City
Արագածոտն	2753	142.4	33.2	109.2	Aragatsotn
Արարատ	2096	280.4	82.7	197.7	Ararat
Արմավիր	1242	285.8	102.0	183.8	Armavir
Գեղարքունիք	5348 ¹	242.4	79.9	162.5	Gegharkunik
Լոռի	3789	282.1	165.4	116.7	Lori
Կոտայք	2089	282.1	158.3	123.8	Kotayk
Շիրակ	2681	282.0	169.6	112.4	Shirak
Սյունիք	4506	152.9	103.5	49.4	Syunik
Վայոց ձոր	2308	56.0	19.3	36.7	Vayots dzor
Տավուշ	2704	134.6	52.7	81.9	Tavush

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including Lake Sevan.

ՄԱՐԶԵՐԸ, ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԸ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ
 MARZES, YEREVAN CITY AND COMMUNITIES

(2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2011)

	Համայնքների քանակը Number of communities		
	ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural
Հայաստանի Հանրապետություն Republic of Armenia	915	49	866
ք. Երևան Yerevan City	1*	1*	-
Արագածոտն Aragatsotn	114	3	111
Արարատ Ararat	97	4	93
Արմավիր Armavir	97	3	94
Գեղարքունիք Gegharkunik	92	5	87
Լոռի Lori	113	8	105
Կոտայք Kotayk	67	7	60
Շիրակ Shirak	119	3	116
Սյունիք Syunik	109	7	102
Վայոց ձոր Vayots dzor	44	3	41
Տավուշ Tavush	62	5	57

* Բաժանվում է 12 վարչական շրջանների:
 Is divided into 12 administrative districts.

ԽՈՇՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ
 BIG CITIES / TOWNS

(2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2011)

	Մշտական բնակչության թվաքանակը, 1000 մարդ Number of de jure population, 1000 persons	Հեռավորությունը մինչև Երևան, կմ Distance to Yerevan, km	
Երևան	1121.9	-	Yerevan
Գյումրի	146.1	118	Gyumri
Վանաձոր	105.0	115	Vanadzor
Վաղարշապատ	57.6	20	Vagharshapat
Հրազդան	53.4	50	Hrazdan
Աբովյան	46.8	18	Abovyan
Կապան	45.5	301	Kapan
Արմավիր	33.9	44	Armavir
Գավառ	25.8	92	Gavar
Արտաշատ	25.6	30	Artashat
Չարենցավան	25.1	36	Charentsavan
Գորիս	23.1	236	Goris
Մասիս	22.5	14	Masis
Սևան	21.9	66	Sevan
Աշտարակ	20.8	19	Ashtarak
Արարատ	20.9	47	Ararat
Իջևան	20.7	132	Ijevan
Արթիկ	17.4	100	Artik
Սիսիան	16.8	206	Sisian
Ալավերդի	15.8	162	Alaverdi
Ստեփանավան	15.8	139	Stepanavan
Դիլիջան	15.6	96	Dilijan

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԻ
 ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ
 NUMBER OF PERMANENT POPULATION
 OF YEREVAN CITY ADMINISTRATIVE DISTRICTS

(հունվարի 1-ի դրությամբ, 1000 մարդ)
 (as of January 1, 1000 persons)

	2009	2010	2011
ք. Երևան Yerevan City	1111.3	1116.6	1121.9
Աջափնյակ Ajapnyak	107.5	108.0	108.3
Ավան Avan	50.9	50.9	51.0
Արաբկիր Arabkir	131.1	131.0	130.6
Դավթաշեն Davtashen	40.8	41.0	41.2
Էրեբունի Erebuni	120.6	121.5	122.5
Կենտրոն Kentron	130.0	130.4	131.0
Մալաթիա- Սեբաստիա Malatia-Sebastia	141.0	141.5	141.9
Նոր-Նորք Nor-Nork	145.2	146.4	147.5
Նորք-Մարաշ Nork-Marash	11.3	11.3	11.3
Նուբարաշեն Nubarashen	9.6	9.6	9.7
Շենգավիթ Shengavit	144.6	145.9	147.3
Քանաքեռ-Զեյթուն Qanaker-Zeytun	78.7	79.1	79.6